

ROBBERT

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Samengestelde Germaanse naam:

- 1] 'Ro-' is een verbastering van 'roem');
- 2] '-precht' of '-bert' = 'stralend' of 'schitterend' (vgl. ons woord 'pracht');

De naam betekent dus: 'stralend van roem' of 'roemvol stralend'.

*

Robertus Bellarminus sj, Rome, Italië; kardinaal & kerkleraar; † **1621**.

Feest (voorheen 13 mei &) **17 september**.

Robertus werd geboren in het Toscaanse dorp Montepulciano op 4 oktober 1542. Van moeders zijde was hij van adel. Robertus kreeg zijn opleiding aan het jezuïetencollege van zijn stad. Hij bleek geweldig goed in Latijn, wat toen één van de belangrijkste vakken was, omdat dit de omgangstaal was in de kringen van diplomaten, wetenschappers en kerkelijke ambtsdragers. Hij schijnt ook viool gespeeld te hebben. Zijn vader droomde van een glanzende carrière voor zijn zoon: in gedachten zag hij hem al als rechtsgeleerde aan de universiteit van Padua. Maar Robertus had op het college een ander ideaal opgevat: jezuïet worden. Hij trad in op 21 september 1560 en werd opgeleid tot theoloog. Het was juist de tijd van de Reformatie. Robertus zag zijn toekomst in de dienst aan de Rooms Katholieke Kerk. Reeds tijdens zijn studies aan de universiteit van Padua - hij was toen pas 22 jaar oud - besteedde hij zijn vrije tijd aan preken in de kerken. Hij schijnt een aanstekelijk predikant geweest te zijn. Vervolgens werd hij naar de beroemde universiteit van Leuven in Vlaanderen gestuurd. Hier laaiden de discussies tussen die van de nieuwe reformatorische leer en die van de oude Romeinse leer soms hoog op. Hij maakte kennis met Engelse medebroeders die zich voorbereidden op een ondergronds leven als priester in het fanatieke anglicaanse Groot-Brittannië, waar de doodstraf stond op de uitoefening van de katholieke eredienst. Toen werd hij gevraagd les te geven aan het pas opgerichte Romeinse college. Daar kwam zijn levenswerk tot stand: een bespreking van al de nieuwe geloofsleren die in zijn tijd de ronde deden, met daarbij een zorgvuldige analyse en een heldere uiteenzetting waar, in hoeverre en waarom de betreffende leer niet in overeenstemming was met de beproefde leer van de Kerk van Rome. Het bestaat uit vier grote folianten en is een schat aan informatie. Toch zit in dat alles nog niet zijn grootste verdienste. Die moeten we eerder zoeken in zijn eerlijke wetenschappelijke houding en zijn respect voor zijn tegenstanders. Wie wel eens strijdgeschriften heeft gelezen uit die tijd (bv. die tussen Erasmus en Luther, 1524), zal snel ontdekken dat men elkaar haast op elke bladzijde uitschold voor rotte vis of voor 'zwin uit de stal van Epicurus' en meer van dat soort fraais. Des te meer valt het op dat Robertus zich daartoe nooit verlaagt. Hij geeft de mening van de ander eerlijk en objectief weer, probeert er in te onderscheiden wat waardevol en goed is en wat niet. Tenslotte stelt hij er de leer van de Kerk tegenover, zoals ze te vinden is in de Bijbel en de geschriften van de afgelopen veertien eeuwen. En dat alles met het grootste respect voor zijn opponent. Juist zoals hij het geleerd moet hebben uit de levenswijze en aanbevelingen van de stichter van zijn orde, Ignatius van Loyola (+1556), wiens nagedachtenis nog sterk leefde onder de medebroeders te Rome. Net als hij was Robertus een man van gebed, die de mensen voor het aanschijn van zijn Schepper plaatste en ze allemaal zag in het licht van zijn liefde.

In 1599 vraagt de paus hem om kardinaal te worden. Hijzelf wil beslist niet, maar geeft toe als de paus zijn jezuïetenoverste erop wijst hoeveel goed Robertus kan doen als zijn naaste raadgever. Bovendien wordt hij in 1602 ook nog benoemd tot aartsbisschop van de stad Capua bij Napels. Hoewel zo hoog aan de top van de Kerk, verloopt zijn leven eerder onopvallend. Hij was en bleef een bescheiden mens, waar hij ook toe geroepen werd. In de nazomer van het jaar 1621 voelde hij hoe zijn krachten begonnen af te nemen. Tenslotte stierf hij op 17 september van dat jaar. Hij werd begraven in de jezuïetenkerk te Rome die aan Sint Ignatius is toegewijd, de San Ignazio.

In het Engelse taalgebied staat het woord 'bellarmines' voor geprononceerde jukbeenderen begroeid met een zware angstaanjagende baard. Zo schijnt hij er inderdaad te hebben uitgezien, en werden die kenmerken overdreven door de karikatuurtekenaars van zijn tijd.

*

Er zijn nog talloze andere heiligen en zaligen van deze naam: bv. **Robert Southwell** sj, Tyburn Londen, Engeland; martelaar onder fanatieke anglicanen: + **1595**; **feest 21 februari** & 1 december; en **Robertus van Chaise-Dieu** osb, abt, Frankrijk: + **ca 1067**; **feest 17** (en 24) **april**.

*

In het benedictijner klooster te Egmond stierf in 1228 een monnik **Robbertus**. Hij is niet heilig of zalig verklaard.

*